

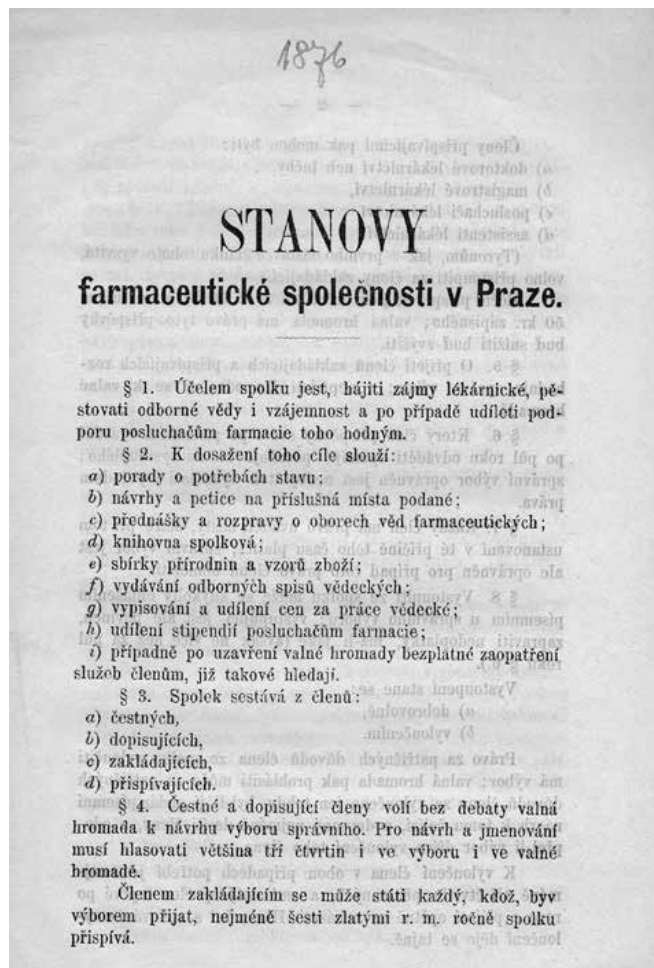
Česká farmacie 150 let pod křídly odborné společnosti

V předjaří roku 1871 došlo slovy Emila Šedivého k „*probuzení lékárnictva našeho*“ založením Spolku lékárníků českých. Ačkoliv sdružení postupně měnilo název (Farmaceutická společnost v Praze 1875, Česká lékárnická společnost 1899) i zaměření podle aktuálních dobových potřeb, dočasně zaniklo a posléze bylo zase obnoveno jako Československá lékárnická společnost (1919), nikdy neztratilo ze zřetele své hlavní cíle – podporu českého lékárnictva, rozvoj oboru a farmaceutického vzdělávání zvláště (obr. 1). Výchovu kvalitního farmaceutického dorostu společnost přímo ovlivňovala organizováním tyronské (aspirantské) školy od roku 1888 a zejména vydáním první české odborné příručky – Lékárnické učebnice – roku 1899 (obr. 2). Tiskový orgán společnosti Časopis českého (později československého) lékárnictva se stal nejvýznamnějším oborovým periodikem v zemi.

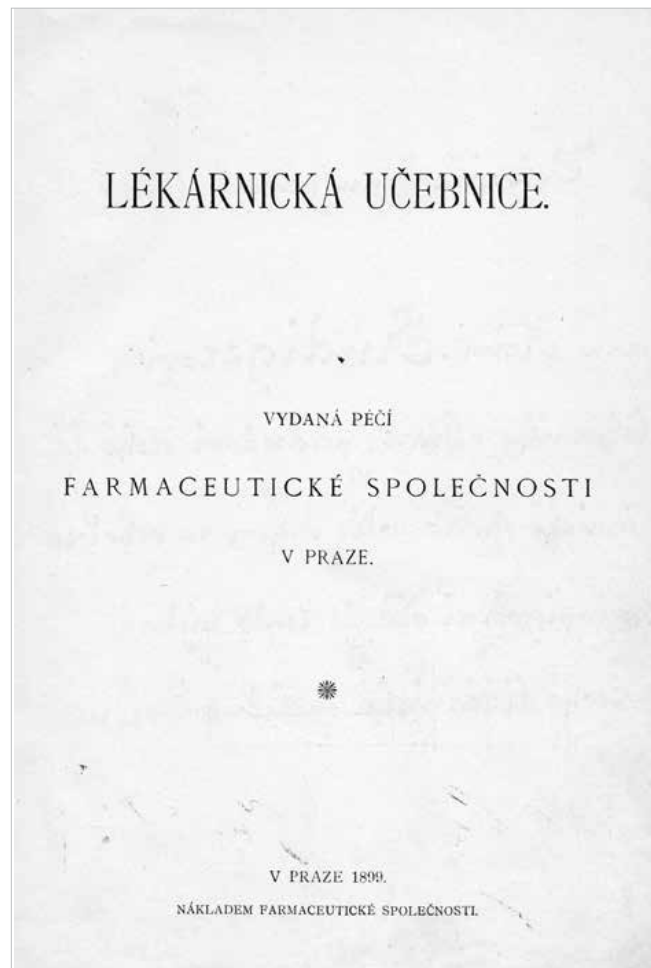
V těžkých časech druhé světové války a následující obnovy společenského života byla spolková činnost velmi omezená. Počátkem moderních dějin sdružování farmaceutů je tak až vznik farmaceutické sekce

v rámci Československé lékařské společnosti J. E. Purkyně roku 1951. Ta byla direktivně řízena ministerstvem zdravotnictví a orientovala se spíše na vědu. Zásadním počinem bylo vydávání jednoho z pouhých dvou oborových časopisů v zemi – Československé farmacie (nyní Česká a slovenská farmacie). V letech 1968–1969 se pak společnost transformovala v Českou farmaceutickou společnost ČLS JEP a její sesterskou společnost slovenskou. Programově vycházely z dodnes platného postulátu Václava Ruska „*navázat na dosavadní činnost farmaceutické sekce v oblasti vědy a výzkumu ... [a] na půdě zdravotnictví i v celospolečenské šíři provádět aktivní farmaceutickou stavovskou politiku*“. Zejména ve druhém bodu se pochopitelně jednalo o aktivitu velmi svázanou dobovými možnostmi. V nových podmínkách pak na společnost navázala nejen v ohledu právním od roku 1993 její nástupkyně Česká farmaceutická společnost České lékařské společnosti JEP.

V současnosti je ČFS etablovanou platformou oborového života. Je tvořena deseti sekcemi a pěti Spolkami farmaceutů. Většina sekcí vyvíjí aktivní činnost přede-

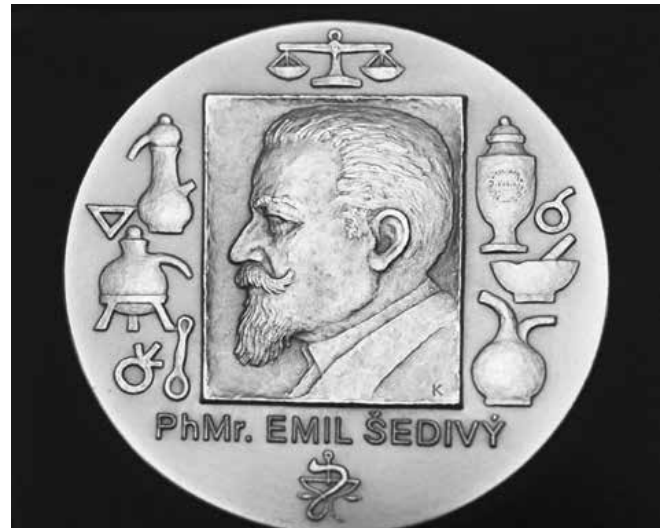
Obr. 1. Stanovy farmaceutické společnosti z roku 1876

Obr. 2. Lékařnická učebnice z roku 1899

Obr. 3. Medaile Eduarda Skarnitzla

Obr. 4. Medaile Emila Šedivého

vším organizováním odborných akcí, z nichž mnohé si vydobily skvělé renomé. Hojně navštěvovanými stálicemi jsou například Kongres nemocničních lékárníků, Symposium klinické farmacie René Macha, Lékárnické dny a Beskydský slet lékárníků nebo Syntéza a analýza léčiv. V menších odvětvích oborového života jsou nezastupitelné akce jako Den léčivých rostlin, Symposium z dějin farmacie a veterinární medicíny nebo přednáškové cykly organizované regionálními spolky.

ČFS byla a stále je aktivně zapojena i do nadnárodních farmaceutických organizací, už její předchůdkyně byla mj. od roku 1912 členem Mezinárodní farmaceutické federace (FIP). Na mezinárodní úrovni, především v rámci svých evropských asociací, kooperují i jednotlivé sekce, které nejednou organizovaly mezinárodní konference v oblastech klinické, nemocniční či technologické farmacie, ve farmaceutické chemii nebo v dějinách.

ČFS jako odborná společnost působí i v legislativním procesu a vyjadřuje se k přijímaným zákonným normám týkajícím se farmacie v nejširším smyslu.

Letošní výročí lze také chápat jako připomínku kontinuity s prací kolegů, kteří se v minulosti zasloužili o českou farmacii. V roce 2016 byly podle návrhu akademického sochaře Miroslava Kovaříka vytvořeny dvě

pamětní medaile. První, pojmenovaná po Eduardu Skarnitzlovi (obr. 3), se uděluje za celoživotní přínos pro rozvoj farmacie v oblasti vědy, výzkumu a vzdělávání. Medaile Emila Šedivého (obr. 4) se uděluje za celoživotní přínos farmaceutické praxi. Narůstající řada oceněných je důkazem, že česká farmacie má nejen na co navazovat, ale také v současnosti co rozvíjet a předávat dál.

Poslední dva roky přinesly nejen farmaceutům a jejich společnosti nebývalé výzvy. Většina aktivit byla omezena nebo přesunuta do online prostoru. Věříme, že se vše brzy podaří vrátit do původního režimu a akce Společnosti budou mít kromě odborné roviny i tu neméně důležitou společenskou.

Závěrem si v této souvislosti Česká farmaceutická společnost dovoluje pozvat své členy na slavnostní shromáždění ke 150. výročí založení odborné společnosti českých farmaceutů, které se uskuteční ve středu 22. září 2021 v Lékařském domě v Praze za účasti čelných představitelů ČLS, vedení farmaceutických fakult a dalších hostů.

Více informací najdete na <https://www.cfs-cls.cz/Co-se-deje/Kalendar-udalosti/>.

L. Svatoš, L. Valášková